

Összefoglaló jelentés a K 105283-as sz. OTKA támogatás felhasználásáról

A K 105283-as sz. OTKA támogatással 2013-2017 közötti időre tervezhettük a munkánkat, Babits Mihály prózai és drámai műveinek, esszéinek, tanulmányainak, kritikáinak és levelezésének kritikai kiadását, a korszak- és az életmű kutatásához elengedhetetlen segédkönyveket jelentő Babits Könyvtár és a részeredményeket összefoglaló Babits Kiskönyvtár összeállítását, megírását, közreadását. A Bizottság engedélyével a kutatási és kiadási program időszakát egy évvel később, 2018. jan. 31-ével fejezhettük be.

1. Munkánkat több tényező nehezítette.

Eredetileg 24 millió Ft-os kutatási tervet állítottunk össze, mindenféleképpen be akarva fejezni az 1985-ben elkezdett munkánkat. A pályázat benyújtása előtt, az előzetes információk alapján célszerűbbnek látszott a kért összeget 10 millió Ft alá vinni. A megpályázott lényegesen kisebb összegért ugyanakkor az eredetileg tervbe vett munkát kívántuk elvégezni.

Megszakította könyveink folyamatos megjelenését, hogy a *Babits Mihály levelezése 1923-1925 c.* kötet szerkesztője, Szőke Mária az odaítélt támogatás után nem jelzett vissza az interneten 2014-ben, sem a másodsorra elnyert összeg estében 2015-ben. 2015-ben a visszajelzés elmulasztása miatti elutasítás felülvizsgálatát kértem az illetékes szakmai fórumtól. Kérésemet elutasították.

Nehézzé tette helyzetünket a könyveinket kiadó Argumentum vezetőjének, Láng Józsefnek a halála, aki a tragédia bekövetkezése előtt két héttel arra készült, hogy harmadszor is benyújtja kiadói tervét Szőke Mária pályázatához, valamint készült köteteink megjelentetésére. Halála után kiadót kellett keresnünk sorozataink megjelentetésére. Mivel a kritikai kiadást az eredeti formában kellett folytatni, ez pedig nagyon áldozatos tevékenység, nem kis utánajárással állapodtunk meg az Orpheusz és a Magyar Napló Kiadóval. A „Babits Könyvtár” és a „Babits Kiskönyvtár” kötetait különböző kiadókhoz vittük el, akik a saját sorozataikba illesztették be és a maguk dizájnjával adták ki könyveinket.

Nem könnyítette helyzetünket a Kutatócsoport fluktuációja. Munkahelyi és magánéleti okokból kilépett Buda Attila, Csokonai-Illés Sándor, Hibsich Sándor, Majoros Györgyi, Schiller Erzsébet és Török Mátyás Sándor, betegsége miatt nem tudta folytatni a munkát Csábi Domokos és Tompa Zsófia, akiknek a pótlásáról gondoskodni kellett. Kilépésük ugyanakkor lehetetlenné tette két betervezett munka, Buda Attila, *A novellista Babits* és Csokonai-Illés Sándor, *Babits fogarasi korszaka c.* könyvek megjelentetését.

Mivel 2014-2017 között a kritikai kiadások támogatására évi 6 millió Ft állt rendelkezésre, ezért 2015-ben és 2017-ben Balog Zoltán miniszter úrhoz fordultam külön céltámogatási kérelemmel. 2017 decemberében a miniszter úr 4 millió Ft támogatást biztosított 2018-ban megjelenő könyveink számára.

2. Munkánkat át kellett szerveznünk.

Időközben a Kutatócsoport tagja lett dr.habil. Gintli Tibor, az ELTE intézetigazgató docense, dr.habil Fűzfá Balás, az ELTE Szombathelyi Központjának docense, a Savaria University Press vezetője, dr. Horváth Zsuzsa PhD, egy. docens (PPKE BTK), dr. Kurcz Ádám István PhD (jelenleg az Oktatási Hivatal Kommunikációs Osztály osztályvezetője), Horváth Réka,

az Oktatási Hivatal Kommunikációs és Nemzetközi Kapcsolatok Főosztály titkárságvezetője (előtte a PPKE doktorandája, aki korábban is, most is a Kutatócsoport tudományos titkára), Füzi Péter, 2015-2017 között a PIM projekt-munkatársa, jelenleg a Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhely szerkesztője, Káposztay János, Fodor Péter doktorandusz, valamint Marjai Éva, Molnár Ildikó Karácsony Szilvia és Vida Ágota doktoranda (PPKE BTK). A Babits Kutatócsoportban 1 professzor emeritus, 3 habilitált egy. docens és 15 PhD fokozattal rendelkező kutató dolgozik. Közülük többen a Babits-kutatásban szereztek tudományos fokozatot.

Átalakítottuk az alsorozatok irányítását is. Rózsafalvi Zsuzsa munkahelyi elfoglaltságainak torlódása miatt megvált az „Esszék, tanulmányok, kritikák” alsorozat szerkesztésétől; munkáját Sipos Lajos és Szénási Zoltán vette át. A „Levelezés” alsorozat szerkesztésében Finta Gábort Sipos Lajos segíti. A „Babits Kiskönyvtár” szerkesztője Szénási Zoltán, a „Babits Könyvtár”-é Sipos Lajos maradt. Mátyus Norbert a Babits Kutatócsoport keretében elkezdte szervezni a „Babits Mihály műfordításai” alsorozatot.

3.1. A 2013-2018 kutatási ciklusban a „Levelezés” alsorozatban az Argumentum 2014-ben kiadta a *Babits Mihály levelezése 1921-1923 c. könyvet* (szerk. Szőke Mária, a kísérő tanulmányt írta Sipos Lajos, lektorálta Finta Gábor). A kötetben a 2838-3264. sz. levelek jelentek meg.

3.2. A „Babits Kiskönyvtár”-ban az egyes kiadók eltérő formában, a projekt támogatási számának feltüntetésével az alábbi könyveket adták ki: Mátyus Norbert, *Babits és Dante. Filológiai közelítések Babits Mihály Pokol fordításához*, Bp., Szent István Társulat, 2015, 204 p.; Haász Gabriella, *Babits és a San Remo-díj*, Bp., Universitas Kiadó, 2016, 314p.; Szénási Zoltán, *Örökké ég alatt. Tanulmányok*, Szombathely, Savaria University Press, 2016, 196 p.; Visy Beatrix, *„Nem ahogyan ma szokás.” A narráció jegyei, szépirodalmi szerkezetek Babits Mihály Az európai irodalom története című művében*, Bp., Balassi Kiadó – Országos Széchényi Könyvtár kiadása, 2017, 182 p.; Téglás János, *Néma interjúk Babits Mihállyal*, Bp., Hungarovox Kiadó, 2017, 100 p. Más kiadók a saját dizájnjukkal és az OTKA szám feltüntetése nélkül jelentették meg az alábbi könyveinket: Finta Gábor, *Próbajárat Válogatott tanulmányok*, Bp., Magyar Irodalomtörténeti Társaság, 2016, 314 p.; Sipos Lajos, *Modernitások, alkotók, párbeszéd. Válogatott tanulmányok és kritikák*, Szombathely, Savaria University Press, 2016, 442 p.; Babits Mihály, *Autobiográfiák*, s.a.r., a jegyzeteket és az utószót írta Téglás János, Bp., Hungarovox Kiadó, 2017, 172 p.; Sebők Melinda, *Modern értékörzők. Tanulmányok, kritikák*, Miskolc, Felsőmagyarország Kiadó, 2017, 265 . [A könyv első része: *Babits Mihály párbeszédei*, 11-136 pp.]

3.3. A „Babits Könyvtár”-ban Tóth Franciska, *Babits és Esztergom* c. munkája második részét az esztergomi önkormányzat kiadta Tóth Franciska jegyzeteivel, kísérő tanulmányával „... kinyúlhat égis a lélek ...” *Babits Mihály esztergomi versei és esszéi* címmel 2016-ban (158 p.) és a második, bővített kiadást is megjelentette 2017-ben (176 p.)

3.4. Munkáinkat, amennyiben a kiadók rendelkezésre tudták bocsátani számítógépes tördelt változatukat, az OSZK illetékes munkatársai feltették a világhálóra. Jelenleg ebben a formában az alábbi kötetek érhetők el: Sipos Lajos, *Babits Mihály*, mek.oszk.hu/14500/14511; a Babits kritikái kiadás kötetei közül: *Halálfiái*,

mek.oszk.hu/17600/17605; *Kisprózai alkotások*, mek.oszk.hu/17600/17601; *Babits Mihály levelezése 1914-1916*, mek.oszk.hu/17610;,,; *Babits Mihály levelezése 1916-1918*, mek.oszk.hu/17600/07605; *Babits Mihály levelezése 1918-1919*, mek.oszk.hu/17600/17613; *Babits Mihály levelezése 1919-1921*, mek.oszk.hu./17600/17614; *Babits Mihály levelezése 1921-1923*, mek.oszk.hu/17600/1615; a Babits Könyvtár kötetei közül: „*Engem nem látott senki még*”. *Babits olvasókönyv*, mek.oszk.hu/16300/16340/?from=rss. A kiadók készsége és az OSZK munkatársainak lehetőségei határozzák meg, mikor mi kerül fel a világhálóra. A munka folyamatosan halad jelenleg is.

4.1. A Babits kritikai kiadás „Esszék, tanulmányok, kritikák” alsorozatában, Balog Zoltán miniszter úr céltámogatásával jelenteti meg az Orpheusz Kiadó 2018-ban *Riportok, interjúk, nyilatkozatok, vallomások* c. kötetet 214 szöveggel, köztük több tíz eddig lappangó írással (összegy., szerk., vál., jegyzeteket írta Téglás János, a kísérő tanulmányt írta Téglás Andrea, lektorálta Sipos Lajos).

4.2. A „Levelezés” alsorozatban a *Babits Mihály levelezése 1923-1925* c. könyv, a 3265-3804 sz. levelekkel, Szőke Mária sajtó alá rendezésében, Sipos Lajos kísérő tanulmányával és lektorálásával jelenik meg a Magyar Napló Kiadónál vagy a miniszteri céltámogatásból, vagy az MTA rendszerében 2017 decemberében elfogadott pályázati kérelemre adható támogatásból. *Babits Mihály levelezése 1925-1927* c. könyv, a 3805-4113 sz. levelekkel vagy a miniszteri céltámogatásból, vagy a következő pályázati lehetőségből jelenik meg (s.a.r. Csábi Domokos, Káposztay János, lektorálta Sipos Lajos). *Babits Mihály levelezése 1927-1929* c. könyvben, Sebők Melinda és Vida Ágota sajtó alá rendezésében a 4114-4987 sz. levelek a következő pályázati lehetőségre várnak.

4.3.A „Babits Kiskönyvtár” alsorozat utolsó kötete Papp Zoltán János *Török Sophie. Pályarajz* c. munkája, Savaria University Press korábbi pályázatán elnyert pénzből 2018 első felében jelenik meg.

5.1. Az „Esszék, tanulmányok, kritikák” alsorozat pályázati lehetőségre és megjelenésre váró kötetei:

Esszék, tanulmányok, kritikák 1911-1919, s.a.r. Borbás Andrea, lektorálta Kenyeres Zoltán. A szerkesztő jelenleg a lektori észrevételek alapján véglegesíti a kötetet. *Esszék, tanulmányok, kritikák 1927-1933*, s.a.r. Finta Gábor, Fodor Péter, Füzi Péter, dr. Kurcz Ádám István, lektorálta Kenyeres Zoltán. Füzi Péter véglegesíti a lektori észrevételek alapján a könyvet. *Esszék, tanulmányok, kritikák 1936-1941*, s.a.r. Majoros Györgyi, Marjai Éva, lektorálta Kenyeres Zoltán. Jelenleg a lektori észrevételek alapján Marjai Éva véglegesíti a kötetet.

Esszék, tanulmányok, kritikák 1920-1927, s.a.r. Rózsafalvi Zsuzsa. A kötet kiegészítése folyamatban van. *Esszék, tanulmányok, kritikák 1934-1936*, s.a.r. Horváth Réka. A kötet kiegészítése folyamatban van. *Az európai irodalom története*, s.a.r. Visy Beatrix. A kötet befejezés előtt van Mindhárom könyvet – eredeti tervezés szerint - Kenyeres Zoltán lektorálja.

5.2. A „Levelezés” alsorozat pályázati lehetőségre és megjelenésre váró kötetei:

Babits Mihály levelezése 1929-1930, s.a.r. Tóth Máté; *Babits Mihály levelezése 1930-1933*, s.a.r. Káposztay János; *Babits Mihály levelezése 1933-1934*, s.a.r. Zs. Major Ágota; *Babits Mihály levelezése 1934-1936*, s.a.r. Horváth Réka; *Babits Mihály levelezése 1936-1939*, s.a.r. Horváth Zsuzsa, Karácsony Szilvia; *Babits Mihály levelezése 1939-1941*, s.a.r. Molnár Ildikó.

5.3. A Babits Könyvtár utolsó kötetét, Tóth Franciska *Babits és Esztergom* c. munkáját az esztergomi önkormányzat jelenteti meg 2018-ban.

6. 2013-2018 között részt vettünk a Babits-konferenciák és a korszak irodalmával foglalkozó konferenciák, kerekasztal-beszélgetések szervezésében. A Babits Kutatócsoport tagja minden esetben előadóként jelentek meg.

6.1. A legfontosabb konferenciák, melyeknek szervezésében aktívan és testületileg vettünk részt:

2014. nov. 12. „Babits Mihály nemzetközi emlékkonferencia”, Baja, Eötvös József Főiskola. A Kutatócsoport tagjai közül előadást tartott: Sipos Lajos, Téglás János, Káposztay János, Tompa Zsófia, Sebők Melinda, Rózsafalvi Zsuzsa, Finta Gábor, Horváth Réka, Borbás Andrea. A konferencia anyag megjelent *Babits tanulmányok*, Danubius Noster 2014/1-2.

2016. nov. 24-26. ELTE Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszék, Magyar Irodalomtörténeti Társaság és a Babits Kutatócsoport (PPKE) szervezésében „Babits lírai életműve” konferencia a Petőfi Irodalmi Múzeumban. (A Kutatócsoport tagjai közül előadást tartott Boka László, Szénási Zoltán, Gintli Tibor, Visy Beatrix, Sipos Lajos, Sebők Melinda. A Konferencia anyaga megjelent: „*Ki mit látott belőle*”. *Nézőpontok Babits lírájának értelmezéséhez*, szerk. Kelevéz Ágnes, Lengyel Imre Zsolt, Bp., Magyar Irodalomtörténeti Társaság, 2017.

6.2. Nem országos konferenciák, melyeken előadással/előadásokkal vettünk részt:

2016. jún. 8-10. „E nagy tivornya”- Interdiszciplináris konferencia az I. világháború kultúrtörténetéről a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Előadó: Szénási Zoltán.

2016. dec. 9. „Fiktív és valóságos topográfiák” c. konferencián, Újvidéken, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia Újvidéki Tagozata szervezésében Szénási Zoltán előadást tartott „A vers terei – textológiai megközelítésben” címmel.

2016-ot Esztergom város önkormányzata „Babits-év”-nek nyilvánította a költő halálának 75. évfordulója kapcsán. Az Emlékév rendezvényeit Tóth Franciska, az Emlékbizottság alelnöke szervezte. Az Emlékév nyitó rendezvényén előadást tartott Sipos Lajos, Téglás János, Tóth Franciska. Az év folyamán különböző helyszíneken előadást tartott Téglás János, Tóth Franciska, Papp Zoltán János. A MIT megyei tagozatai közül Csongrád-, Fejér- és Vas Megyei Tagozat különböző rendezvényein, valamint a Selye János Egyetemen (Komarno) előadást tartott Fűzfá Balázs. A Pest Megyei Tagozat „Ady-emlékkonferenciá”-ján Gintli Tibor és Sipos Lajos tartott előadást.

2017. febr. 10-11. Conference of Doctoral Students of Doctoral Schools Humanities and Social Sciences in ELTE. Literary and Historical Aspect of the First World War in the Eastern European Region konferenciát Horváth Réka szervezte. *A Nyugat folyóirat és az I. világháború* címmel előadást tartott Sipos Lajos,

2017. máj. 27. Marosvásárhely. „Arany János emlékkonferencia. Sebők Melinda előadásának címe: „Arany János-Babits Mihály- Kovács András Ferenc párbeszédei”.

2018. jan. 22. Sipos Lajos és Téglás János előadása a Magyar kultúra napján Esztergomban Babits Mihály esztergomi verseit és esszéit tartalmazó, Tóth Franciska által készített „...

kinyúlhat égig a lélek... Babits Mihály esztergomi versei és esszéi c. kötet második, bővített kiadásának bemutatóján.

7. A Babits Kutatócsoport tagjainak írásai a felsorolt könyveken kívül gyűjteményes kötetekben és folyóiratokban jelentek meg a K 105283-as OTKA támogatás feltüntetésével. A tanulmányokat az éves beszámolóim tartalmazzák.

Budapest, 2018. febr. 12.

Professor emeritus dr. Sipos Lajos

a Babits Kutatócsoport vezetője, PPKE BTK Magyar Irodalomtudományi Tanszék